O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI SAMARQAND FILIALI

“IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR: MUAMMOLAR, INNOVATSIYA VA YECHIMLAR”

mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari

TO‘PLAMI

2024-yil 18-19 aprel

SAMARQAND 2024

Tashkiliy qo‘mita a’zolari

Murtazaev Olim
Rais, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali direktori, i.f.d., professor

Axrorov Farxod Baxriddinovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali o‘quv ishlar bo‘yicha direktor o‘rinbosari, i.f.n., dotsent

Abdullayev Zafar Xasanovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha direktor o‘rinbosari, i.f.f.d. PhD, dotsent

Safarov Bahodirxon Shaxriyorovich
Mirzo Ulug’bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti prorektori, i.f.d., professor

Sultonov Tulqin Ibragimovich
“UZTELECOM” AJ Samarqand viloyat filiali direktori

Lutfillayev Maxmud Xasanovich
Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti professori, p.f.d.

Ibragimov G’ayrat Abloqulovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Iqtisodiyot fakulteti dekani

Ubaydullayev Ulug’bek Shukrullayevich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi mudiri, f.-m.f.f.d. PhD.

Amonov Adxam Kamolovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi dotsenti, f.-m.f.n.

Zaynalov Nodir Rasulovich
Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti Samarqand filiali Axborot xavfsizligi kafedrasi mudiri, f.m.f.n., dotsent

Abdullayev Munis Qurbonovich
Toshkent xalqaro nordik universiteti Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi mudiri, i.f.f.d. PhD, dotsent

Abduvohidov Sunatillo Abdinabiyevich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Ilmiy-tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo‘limi boshlig’i

Egamov Raxmatillo Mirolimovich
Mirzo Ulug‘bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura qurilish universiteti "Biznesni boshqarish" kafedrasi mudiri, i.f.f.d. PhD.

Abdusamatov Baxtiyor Karaboyevich
Mirzo Ulug‘bek nomidagi Samarqand davlat arxitektura qurilish universiteti dotsenti

Anarbayeva Fotima Urazaliyevna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi dotsenti, p.f.f.d. PhD.

Eshimov Raxmon Rustamovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi dotsenti, p.f.f.d. PhD.

Karimov Abduboqi Aliqulovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi dotsenti, t.f.f.d. PhD.

Janzakov Bekzod Qulmamatovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi dotsenti, i.f.f.d. PhD.

Xikmatov Xakimxon Xamzaevich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Buxgalteriya hisobi va statistika kafedrasi dotsenti, f.-m.f.n

Abdinobiyev Alisher Abdishukurovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalar kafedrasi o’qituvchisi

“Iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda raqamli texnologiyalar: muammolar, innovatsiya va yechimlar” mavzusida Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami. Samarqand. TDIU SF, 2024 yil

Ushbu to‘plamga 2024 yil18-19 aprel kunlari Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filialida **“Iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda raqamli texnologiyalar: muammolar, innovatsiya va yechimlar”** mavzusida o‘tkazilgan Respublika ilmiy-amaliy anjuman qatnashchilarining ma’ruza materiallari kiritilgan. To‘plam OTM professor-o‘qituvchilari, katta-ilmiy xodim-izlanuvchilar, mustaqil izlanuvchilar, magistralar va bakalavrlar uchun mo‘ljallangan.

Tahrir hay’ati
Rais: O. Murtazayev TDIU SF direktori, i.f.d., professor

A’zolar:

Z.X.Abdullayev	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha direktor o‘rinbosari, rais o‘rinbosari
A.K.Amonov	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi dotsenti
U.Sh.Ubaydullayev	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi mudiri
S.A.Abduvohidov	Ilmiy-tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo‘limi boshlig’i
Z.S.Bobomurodov	O‘quv-uslubiy bo‘lim boshlig‘i
R.R.Eshimov	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi dotsenti, ilmiy kotib

Texnik muharirlar

Z.E.Ermamatova	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi o‘qituvchisi
Z.S.Yuldasheva	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi o‘qituvchisi
D.T.Raxmonova	Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari kafedrasi tayanch doktaranti

Taqrizchilar:

f.-m.f.n, prof. A.B Qarshiyev,
f.-m.f.n. dotsent G.M.Porsaev

Anjuman to‘plamiga kiritilgan maqolalarning mazmuniga mualliflar javobgardir.

©Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali, 2024

28	***Buranov O.B., Turdimuratov J.I.*** **KAPITAL QURILISHDA INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO’LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)**	144
29	***Kudratova I.T.*** **QISHLOQ XO‘JALIGIDA QIYMAT YARATISH ZANJIRINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASH ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH**	148
30	***Raximova Z.R., Abdivaitova U.A., Rahimov S.A.*** **ELEKTRON TIJORATDA RAQAMLI BANK XIZMATI VA UNDAN SAMRALI FOYDALANISH YO`LLARI**	153
31	***Maxammadiyev M.M.*** **MEHNAT BOZORI FAOLIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH**	159
32	***Kubayev U.R., Norqulov M.T.*** **ONLAYN KITOB SAVDOSI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHDA VEB-TEXNOLOGIYALARNIN G ROLI**	161
33	***O‘ktamov M., Rahmatov Sh., Toshpo‘lotova J.*** **IQTIDORLI TALABALARNI FAN, TA’LIM VA ISHLAB CHIQARISH KORXONALARI BILAN INTEGRATSIYA QILISHNING ZAMONAVIY USULLARI**	164
34	***Xikmatov X.X., Rabbimov Ye.A.*** **RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR-DAN FOYDALANGAN HOLDA REKLAMA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRIShNING USTUVOR YO’NALISHLARI**	167
35	***Raximov A.N.*** **ISHLAB CHIQARISH MUNOSABATLARINI O’RGANISHDA VAQTLI QATORLARNI QO’LLASH**	174
36	***Мирзаев Қ.Ж., Эгамкулов Д.Б.*** **РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТЛАР СОҲАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ**	178
37	***Мирзаев Қ.Ж., Мирзаев А.Ж., Эгамкулов Д.Б.*** **РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ШАРОИТИДА ХИЗМАТЛАР СОҲАСИНИ ИННОВАЦИОН АСОСДА РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ**	181
38	***Daminov K.R., Immatov A. G‘.*** **BIZNESDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHDA AXBOROT TIZIMLARINING O‘RNI**	183
39	***Anarbayeva F.U., Esanov M.J.*** **COBOT-H YORDAMCHI KOBOTLARI**	187
40	***Amonov A.K., Jumayev Yu.Yo.*** **AQLLI DO’KON KONSEPSIYA-SIDA MOBIL ILOVALARDAN FOYDALANISH**	196
41	***Кувандиков Ш.О., Худаярова М.Ш.*** **АҲОЛИНИНГ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛЛИГИНИ ОШИРИШДА ОИЛАНИНГ ИҚТИСОДИЙ ФУНКЦИЯЛАРИ**	201

АҲОЛИНИНГ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛЛИГИНИ ОШИРИШДА ОИЛАНИНГ ИҚТИСОДИЙ ФУНКЦИЯЛАРИ

Кувандиков Шухрат Облокулович
Тошкент давлат иқтисодиёт университети Самарқанд филиали
e-mail: *kuvandikovsuhrat78@gmail.com*
Худаярова Мафтуна Шавкатовна
Тошкент давлат иқтисодиёт университети Самарқанд филиали
e-mail: *maftuna.khudayarova.89@mail.ru*

Аннотация. Мақолада аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини оширишда оиланинг миллий иқтисодиётдаги аҳамияти, унинг функциялари тадқиқ этилган. Бунда оила институтининг ижтимоий йўналтирилган функцияларини тадбиркорликга интеграциялаштириш ва бу орқали жамият миқёсидаги кўплаб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этиш имкониятини яратишдаги аҳамияти кўрсатиб берилган.

Калит сўзлар: аҳолининг тадбиркорлик фаоллиги, оила институти, оила ва тадбиркорлик функциялари, тадбиркорлик фаолияти, камбағалликни қисқартириш, маҳалла, инсон ресурси

Аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини оширишда оиланинг миллий иқтисодиётдаги аҳамияти унинг функциялари билан боғланган. Бундай ёндашув асосида оила институтининг ижтимоий йўналтирилган функцияларини тадбиркорликга интеграциялаштириш масаласи ётади. Бу борадаги назарий ёндашувларни қуйидаги йўналишлар бўйича таснифлаш мумкин:

- оиланинг жамиятда тутган ўрни;[28]
- оиланинг иқтисодий вазифалари;[29]
- оиланинг инсон капиталини қарор топтиришдаги функциялари[30].

Бундай ёндошувлар моҳиятига кўра, оила ўзининг ижтимоий функциялари

[28] Игебаева Ф. А. Семья как базовый агент социализации личности //Инновационная наука. – 2016. – №. 1-3 (13).; Игебаева Ф.А. Семья в трансформирующемся российском обществе (на примере Башкортостана) //Социологические исследования. – 2014.- №.9.- С.73-76.; Никольская Г. Семья в условиях постиндустриального общества (на примере США) //Мировая экономика и международные отношения. – 2006. - №.8. – С. 71-81.

[29] Рябова В.В. Трансформация функций семья в современном российском обществе // Проблемы социально-экономического развития Сибири. – 2014. - № 3. – с. 106-112.; Степанов А.Б. Организация семейного бизнеса: психологические и социологические факторы // Молодой ученый. – 2018. - № 3. – с. 159-162.— URL https://moluch.ru/archive/189/47945/ (дата обращения: 23.01.2020); Ўлмасов А. Оила иқтисодиёти. Тошкент – “Мехнат”- 1998. 7-б.; Каримова Д. Домохозяств Узбекистана. // Экономический вестник Узбекистана. № 7. 1999. 17-22 б.

[30] Беркинов Б.Б. Уй хўжалиги иқтисодиёти. (Ўқув қўлланма).-Т.: “Fan va texnologiya”, 2014, 132 б.; Абулқосимов Ҳ.П., Қулматов А.А. Ўзбекистонда кичик бизнес сохасида оилавий тадбиркорликнинг ўрни ва уни ривожлантириш йўллари. Монография .-Т.: “Университет”, 2015. - 56 б.; Дятлов С.А. Теория человеческого капитала. – Санкт-Петербургский Государственный университет экономики и финансов, 1996. – С.141-144.; Капелюшников Р. Занятость в домашних хозяйствах населения.//Вопросы экономика. 2005. №7. С. 99.; Капелюшников Р.И. Сколько стоит человеческий капитал России //М.: изд. дом. Высшей школы экономики. - 2012. - С. 8.; Соболева И.В. и др. Парадоксы измерения человеческого капитала // Вопросы экономики. – 2009. - № 9. – с. 51-70.

орқали жамиятга катта иқтисодий фойда келтириши, инсон ресурси жамият ва давлат учун зарур эканлиги, оила давлат функциясининг сезиларли қисмини ўз зиммасига олиши ва бу давлат манфаатларига мос келиши таъкидланган.

Шундай экан, оила ва тадбиркорлик функцияларининг давлат функциялари билан интеграциялашуви ҳамда “оила – мулк –тадбиркорлик (ишлаб чиқариш)” интеграцияси синергентика қонунига, яъни синергетик эффект қонунига асосланган. Синергетик эффект қонунининг моҳиятига кўра, яхлитлик ўз қисмлари йиғиндисидан катта (1+1=3; 2+2=5). Бошқача айтганда, тизим элементларининг алоҳида фаолияти натижасидан уларнинг биргаликда, ҳамжиҳатликда ишлаши самараси юқори бўлади. Бу жараёнда яхлит тизимнинг алоҳида қисмлари ҳам аҳамиятга эга. Сабаби, оила ўз мулкидан унумли фойдаланиши орқали ишлаб чиқариш ёки тадбиркорликга йўл очиши мумкин. Шу аснода тадбиркорлик фаолияти оила ва унинг капитал-мулки билан органик равишда боғлиқ.

Оила ва тадбиркорлик функцияларининг интеграциялашуви жамият миқёсидаги кўплаб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этиш имкониятини яратиб, синергетик самарасини беради (1.-жадвалга қаранг).

1. – жадвал.

Оила ва тадбиркорлик функциялари интеграциялашувининг синергетик самараси

Оиланинг иқтисодий функциялари	Тадбиркорлик функциялари	Синергетик самара
- Ишчи кучини такрор ишлаб чиқариш; - Ресурсларни етказиб бериш; - Инсон капитали (комил тарбиялаш; - Истеъмол; -ишлаб чиқариш; - Жамғарма; - Инвестицион; -	- иқтисодий ўсишнинг омили сифатида иштирок этади; - ижтимоий барқарорликни таъминлашда ўз имкониятлари доирасида иштирок этади; - Мулкдорлар ва тадбиркорлар синфини шакллантириш; - ижтимоий-меҳнат муносабатларини оилавий қадриятлар асосида тартибга солиш; - оила хўжалиги ресурсларини ишлаб чиқариш мақсадларида бирлаштиради; - даромадларни ошириш	- ЯИМ шаклланишида иштирок этади; - иқтисодиёт тармоқларининг ўсиш суръатларини таъминлайди; - хотин-қизлар, уй бекалари ва имкониятлари чекланган аҳоли тоифаси учун эгилувчан иш жадвалли қулай иш ўринларини яратади; - оиланинг ижтимоий ҳимояси таъминлайди; - оиланинг маиший шарт шароитларини яхшилайди; - аҳолининг истеъмол талабларини қондиради; - аҳолини тадбиркорлик

Тадбиркорлик фаолияти; - Давлат билан ички иқтисодий алоқалар ва б.	мақсадида оила аъзоларининг тадбиркорлик қобилиятларидан фойдаланади; - тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишда оила аъзоларининг ижодкорлик ва янги ғояларини қўллайди ва б.	фаоллигини оширади; - камбағаллик муаммосини ҳал этади; - оиланинг ижтимоий-иқтисодий мавқеини оширади ва турли хил низоларни ҳал этади ва б.

Манба: муаллиф томонидан ишлаб чиқилган

Оиланинг ижтимоий йўналтирилган функциялари оилада тадбиркорликни қарор топишида устқурма вазифасини ўташи керак. Чунки, бизнес учун рақобатбардош кадрларни етиштириш, уларда тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш ва тарбиялаш айнан шу фазада таъминланади. Бошқача айтганда тадбиркорлик оила функциялари тизимининг энг муҳим, таркибий ва ажралмас қисмидир. Шу жиҳатдан, оилавий тадбиркорликга оила фаровонлигини таъминловчи энг асосий функция сифатида қараш тўғри бўлади. Шундай экан, оилавий тадбиркорлик мурракаб функцианал таҳлилни талаб этиб, оила функциялари ўртасидаги боғлиқлик, уларнинг бир-бирини тўлдириши ва бир-бирига амал қилиши, узлуксизлиги ҳамда “оила функциялари – тадбиркорлик – фаровонлик” боғлиқликдаги назарий моделда акс эттириш мумкин. Унга кўра, оила функциялари оилада тадбиркорликни ҳаракатга келтиради, бу эса фаровонликни таъминлайди. Шунга асосланиб, оила функциялари системасига оила фаровонлигини таъминловчи омиллар, иккинчидан оилавий тадбиркорликни қарор топишида муҳим шарт сифатида қараш мақсадга мувофиқ бўлади.

Ҳозирги иқтисодий шароитда тадбиркорлик фаолияти – ҳар бир оиланинг энг муҳим функциясига айланиши лозим. Чунки, бугунги талаб ва эхтиёждан келиб чиқган ҳолда, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи оила бир қатор муаммоларни мустақил ҳал этишга имкон топади, булар:

- оиланинг ижтимоий ҳимояси ва маиший шарт шароитларини таъминлаш;
- оиланинг истеъмол талабларини қондириш ва янги имкониятларни излаш;
- оиланинг иқтисодий функцияларидан амалда тўлиқ фойдаланиш асосида ривожланиш учун янги имкониятларни яратиш;
- оиланинг ижтимоий-иқтисодий мавқеини ошириш ва камбағалликдан холи бўлиш.

Бундай имкониятларга эришиш эса ҳар бир оилада тадбиркорликни йўлга қўйиш орқали билан ўз ечимини топади. Шу боис, мамлакатимизда аҳолининг тадбиркорлик фаоллигини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада O‘zbekistonda Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг ташаббуслари билан 2024-yil "Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili" deb e’lon qiliniши ҳамда “Ҳар бир оила – тадбиркор” Дастурида айни шу мақсадлар кўзда тутилган.

Мамлакатимизда оила хўжаликларининг ишлаб чиқариш имкониятларидан самарали фойдаланиш, улар фаолиятининг ҳисобини юритиш ҳамда ҳуқуқий кафолатларини мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 3 декабрдаги “Маҳаллада тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш бўйича давлат сиёсатининг устувор йўналишлари тўғрисида”ги ПФ-29-сон Фармони қабул қилинди. Бунда аҳолининг тадбиркорлик ташаббусларини амалга оширишга молиявий кўмаклашиш, уларнинг даромадли меҳнат билан бандлигини таъминлаш механизмларини янада такомиллаштириш, маҳаллабай ишлаш тизимини янги босқичга олиб чиқиш орқали камбағалликни қисқартириш, республика, вилоят, туман ва шаҳарларда кўрсатиладиган давлат хизматлари ва манзилли молиявий қўллаб-қувватлаш инструментларини бевосита маҳалла даражасига тушириш, маҳалладаги ижтимоий-иқтисодий ҳолатни хонадонбай ўрганиш вазифалари қуйилган.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Игебаева Ф. А. Семья как базовый агент социализации личности //Инновационная наука. – 2016. – №. 1-3 (13).; Игебаева Ф.А. Семья в трансформирующемся российском обществе (на примере Башкортостана) //Социологические исследования. – 2014.- №.9.- С.73-76.; Никольская Г. Семья в условиях постиндустриального общества (на примере США) //Мировая экономика и международные отношения. – 2006. - №.8. – С. 71-81.
2. Рябова В.В. Трансформация функций семья в современном российском обществе // Проблемы социально-экономического развития Сибири. – 2014. - № 3. – с. 106-112.; Степанов А.Б. Организация семейного бизнеса: психологические и социологические факторы // Молодой ученый. – 2018. - № 3. – с. 159-162.— URL https://moluch.ru/archive/189/47945/ (дата обращения: 23.01.2020); Ўлмасов А. Оила иқтисодиёти. Тошкент – “Мехнат”- 1998. 7-б.; Каримова Д. Домохозяств Узбекистана. // Экономический вестник Узбекистана. № 7. 1999. 17-22 б.
3. Беркинов Б.Б. Уй хўжалиги иқтисодиёти. (Ўқув қўлланма).-Т.: “Fan va texnologiya”, 2014, 132 б.; Абулқосимов Ҳ.П., Қулматов А.А. Ўзбекистонда кичик бизнес сохасида оилавий тадбиркорликнинг ўрни ва уни ривожлантириш йўллари. Монография .-Т.: “Университет”, 2015. - 56 б.; Дятлов С.А. Теория человеческого капитала. – Санкт-Петербургский Государственный университет экономики и финансов, 1996. – С.141-144.; Капелюшников Р. Занятость в домашних хозяйствах населения.//Вопросы экономика. 2005. №7. С. 99.; Капелюшников Р.И. Сколько стоит человеческий капитал России //М.: изд. дом. Высшей школы экономики. - 2012. - С. 8.; Соболева И.В. и др. Парадоксы измерения человеческого капитала // Вопросы экономики. – 2009. - № 9. – с. 51-70.

4. Шадиева, Г. М., & Кувандиков, Ш. О. (2022). РОЛЬ СЕМЕЙНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО В РАЗВИТИИ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ. *Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions (Germany)*, 59-63.
5. Kuvandikov, Sh., & Xudayarova, M. (2022). Qishloqda oilaviy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlashning institutsional muhiti tarkibi. Current Issues of Bio Economics and Digitalization in the Sustainable Development of Regions (Germany), 743–748.

RAQOBAT MUHITIDA SANOAT KORXONALARINING AXBOROT TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISHGA KONSEPTUAL YONDASHUV

Qarshiyev A.B.
Turobova Madina Umarjon Qizi
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali
e-mail.turobovamadina0498@gmail.com
Mob.tel.+998915437129

Ishlab chiqarishni boshqarishda axborot texnalogiyalarini tadbiq etishning tahlili shuni ko‘rsatdiki, bu jarayondagi asosiy e’tibor ishlab chiqarishning bosqichlarini tobora to‘liqroq qamrab olishga qaratilgan. Ko‘pgina sanoat korxonalarida muammolar doirasi mahsulot hayotiy davrining barcha bosqichlarini o‘z ichiga oladi.

Ishlab chiqarish jarayonlarini to‘liq kuzatib borishni amalga oshirish, faqatgina *yagona axborot fazosi* (YAF) ni shakllantirish asosida bajarilishi mumkin. Bu fazoda ishlab chiqarish ishtirok etayotgan barcha sub’ektlarning o‘zaro ta’sirlashuv jarayonlari amalga oshiriladi. YAFning moddiy ko‘rinishi integrallashgan axborot tizimi bo‘lib, bu axborot tizimi ishlab chiqarish zanjiri elementlari sifatida qaraladigan korxonalar axborot tizimlarining taqsimlangan ma’lumotlar bazalarining majmuasidan iborat (*1-rasm*).